

Sygn. akt I Ca 338/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Joanna Składowska

SSO Katarzyna Powalska

SSR (del.) Dagmara Kos

Protokolant : Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2013 r. w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa Ochotniczej Straży Pożarnej w B.

przeciwko M. S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Sieradzu z dnia 19 czerwca 2013 r.

sygnatura akt I C 46/13

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powoda Ochotniczej Straży Pożarnej w B. na rzecz pozwanego M. S. 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego przed sądem drugiej instancji.**

Sygn. akt I Ca 338/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Sieradzu oddalił powództwo Ochotniczej Straży Pożarnej w B. przeciwko M. S. o zapłatę, nie obciążając powoda kosztami postępowania.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło po następujących ustaleniach i wnioskach:

W dniu 23 lipca 2013 r. Ochotnicza Straż Pożarna w B. zawarła z M. S. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowe w K. umowę, mocą której pozwany zobowiązał się do wykonania przedmiotu umowy zgodnie ze złożoną ofertą pt. „dostawa do siedziby Ochotniczej Straży Pożarnej w B. średniego samochodu ratowniczo - gaśniczego”. Wartość samochodu strony ustaliły na kwotę 568.500 złotych netto - 613.980 zł brutto. W § 3 umowy zamawiający zobowiązał się do zapłaty uzgodnionej ceny przedmiotu zamówienia przelewem na rachunek bankowy wykonawcy do 21 dni od daty otrzymania faktury, po dokonaniu faktycznego odbioru

przedmiotu zamówienia. Zapłata mogła być zrealizowana przez instytucje współfinansujące, przelewem. Strony zastrzegły również, że „odbior przedmiotu zamówienia nastąpi w terminie uzgodnionym przez zamawiającego z wykonawcą, podczas odbioru techniczno-jakościowego, nie później jednak niż do 1 października 2012 roku”. W § 5 umowy strony postanowiły, że odbiór techniczno-jakościowy przedmiotu zamówienia odbędzie się w siedzibie zamawiającego w terminie do 1 października 2012 roku, a odbiór przedmiotu zamówienia nastąpi na podstawie protokołu zdawczo - odbiorczego podpisanego przez strony umowy. Protokół techniczno - jakościowy miał stanowić podstawę do wystawienia faktury VAT. W § 8 strony postanowiły, iż „obowiązującą je formą odszkodowania są kary umowne” wskazując, że jeśli wykonawca opóźni termin wydania przedmiotu zamówienia w stosunku do terminu uzgodnionego w umowie zapłaci kary umowne w wysokości 0,5 % wartości brutto niewydanego w terminie przedmiotu zamówienia za każdy dzień opóźnienia.

Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej Oddział Wojewódzki w Ł., Gmina B., Komendant Główny Straży Pożarnej zobowiązały się do przyznania powodowi dofinansowania do zakupu samochodu ratowniczo – gaśniczego w łącznej kwocie 428.602 zł. W dniu 28 sierpnia 2012 roku powód zawarł umowę z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Ł. o dofinansowanie ze środków (...) w formie dotacji na zadanie „zakup średniego samochodu ratowniczo - gaśniczego dla jednostki OSP B. do kwoty 245.592 złotych, nie więcej niż 45 % wartości kosztu całkowitego zadania”.

W piśmie z 18 września 2012 roku pozwany zgłosił powodowi gotowość do wydania samochodu ratowniczo – gaśniczego, zapraszając upoważnionych przedstawicieli zamawiającego do siedziby firmy pozwanego.

W dniu 27 września 2012 roku przez strony postępowania podpisany został protokół odbioru techniczno-jakościowego nowego samochodu specjalnego, pożarniczego, ratowniczo - gaśniczego marki M. / S. typu (...) 13.290 o numerze podwozia (...), numerze nadwozia (...) z kompletnym wyposażeniem. Przekazano wówczas zamawiającemu następujące dokumenty: książkę gwarancyjną, wykaz stacji (...), warunki gwarancji, karty gwarancyjne i instrukcje obsługi urządzeń i wyposażenia przekazanego z samochodem, kartę pojazdu, wyciąg ze świadectwa homologacji i fakturę. Przeprowadzono też wówczas próbę sprawności pojazdu i urządzeń z wynikiem pozytywnym. Odbierający pojazd nie wnieśli wówczas zastrzeżeń co do jakości i kompletności odbieranego pojazdu. Zostali przeszkoleni w zakresie bezpieczeństwa oraz prawidłowości obsługi urządzeń zainstalowanych w samochodzie.

Tego samego dnia pozwany wystawił powodowi fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 613.980 złotych brutto, a 568.500 złotych netto. Jako datę sprzedaży ww. samochodu wskazano 27 wrzesień 2012 roku, zaś jako sposób zapłaty - przelew (...) dni. Fakturę odebrał w imieniu powoda Z. K.. Powód, po otrzymaniu faktury i karty pojazdu oraz ww. dokumentów dotyczących wykonanego przez pozwanego pojazdu, dokonał jego rejestracji w Urzędzie (...) i wciągnął ww. auto z dniem 1 października 2012 roku do książki środków trwałych.

Pismem z dnia 8 października 2012 roku powód wezwał pozwanego do dostawy przedmiotu umowy w nieprzekraczalnym terminie do dnia 13 października 2012 roku do godz. 13.00 do jego siedziby. Powód podkreślił, że uzależnienie wydania przedmiotu zamówienia od wcześniejszego dokonania zapłaty jest bezprzedmiotowe, ponieważ zgodnie z § 3 ust. 1 umowy zamawiający jest zobowiązany do zapłaty ceny w terminie 21 dni od daty faktycznego odbioru przedmiotu zamówienia. Powód poinformował też pozwanego, że ze względu na bezskuteczny upływ umownego terminu dostawy przedmiotu zamówienia od dnia 2 października 2012 roku nalicza pozwanemu kary umowne w wysokości i na zasadach określonych w umowie. Pismo powyższe zostało doręczone pozwanemu w dniu 15 października 2012 roku.

W dniu 24 października 2012 roku podpisany został przez strony protokół wydania z depozytu fabrycznie nowego samochodu specjalnego, pożarniczego, ratowniczo- gaśniczego marki M. / S. typu (...) 13.290 o numerze podwozia (...), numerze nadwozia (...) z kompletnym wyposażeniem i książką gwarancyjną, wykazem stacji (...), warunkami gwarancji oraz kartami gwarancyjnymi, instrukcjami obsługi urządzeń i wyposażenia przekazanego z samochodem. Ponownie dokonana została próba sprawności pojazdu i urządzeń z wynikiem pozytywnym i przeszkolenie odbierających w zakresie bezpieczeństwa i prawidłowości obsługi urządzeń zainstalowanych w samochodzie.

Powód w dniu 11 grudnia 2012 roku skierował do pozwanego pismo, do którego załączona została nota obciążeniowa na kwotę 67.537,80 złotych z tytułu 22 dniowego opóźnienia wydania przedmiotu zamówienia.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że dostarczony przez pozwanego samochód jest w pełni sprawny i spełnia swoje funkcje. OSP w B. otrzymał od podmiotów zewnętrznych wszystkie umówione dotacje celowe na jego zakup. Konieczność dodatkowego dojazdu przez przedstawicieli powoda została zrekompensowana przez pozwanego bezpłatnym zamontowaniem w dostarczonym samochodzie dodatkowych szuflad na sprzęt pożarniczy.

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, a łączącą strony umowę dostawy, należało zakwalifikować jako umowę o dzieło (art. 627 i nast. k.c.).

W ocenie Sądu Rejonowego, nie doszło w sprawie do opóźnienia w wydaniu przez pozwanego samochodu objętego postępowaniem. Pozwany wydał powodowi przedmiot umowy w określonym terminie wyznaczonym do 1 października 2012 roku. Sąd dokonując szczegółowej analizy i interpretacji postanowień umowy, doszedł do wniosku, iż wyznaczony na 1 października 2012 roku termin odbioru dotyczył wyłącznie odbioru techniczno - jakościowego przedmiotu umowy, nie zaś faktycznego wydania auta strażackiego, która to czynność nie została obwarowana żadnym terminem.

Jak podał Sąd Rejonowy, jeżeli w § 3 ust. 2 strony zastrzegły, że „odbior przedmiotu zamówienia nastąpi w terminie uzgodnionym przez zamawiającego z wykonawcą, dodając że nastąpi to podczas odbioru techniczno-jakościowego, nie później niż do 1 października 2012 roku — to w ocenie Sądu nie można mieć wątpliwości, że skoro odbiór techniczno - jakościowy zamówionego pojazdu nastąpił w dniu 27 września 2012 roku to pozwany nie dopuścił się opóźnienia z jego wydaniem. Podczas ww. protokołu sprawdzona została nie tylko jakość wykonanego przez pozwanego samochodu i jego sprawność techniczna, ale wydane zostały też powodowi wszystkie dokumenty związane z własnością tego pojazdu. Protokół techniczno - jakościowy miał jednocześnie stanowić podstawę do wystawienia faktury VAT. Zgodnie zaś z § 9 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28.03.2011 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. nr 68, poz. 360) faktura VAT musi być wystawiona nie później niż 7 dnia od dnia wydania towaru lub wykonania usługi. Przemawia to za ww. wykładnią postanowień umowy dokonaną przez Sąd. Przemawiają za nią również pozostałe sformułowania postanowień umownych, które także posługują się pojęciem „odbioru pojazdu”. W § 5 umowy strony postanowiły, że odbiór techniczno - jakościowy przedmiotu zamówienia odbędzie się w siedzibie zamawiającego w terminie do 1 października 2013 roku, a odbiór przedmiotu zamówienia nastąpi na podstawie protokołu zdawczo — odbiorczego podpisanego przez strony umowy. W przypadku odbioru przedmiotu zamówienia na podstawie protokołu zdawczo - odbiorczego strony nie zastrzegły już ściśle określonego terminu końcowego, co świadczy o tym, że ewentualną karę umowną wiązały tylko i wyłącznie z nie przedstawieniem przez pozwanego pojazdu do odbioru techniczno - jakościowego tj. nie wykonaniem przez M. S. zamówionego przez powoda samochodu ratowniczo — gaśniczego o określonych w umowie parametrach. W myśl § 5 ust 8 odbiór faktyczny przedmiotu zamówienia przez strony umowy miał się odbyć w siedzibie zamawiającego, a protokół odbioru faktycznego miał być podpisany przez obie strony, w dwóch egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron. Strony nie zastrzegły jednak kary umownej za to, że faktyczny odbiór pojazdu odbędzie się w siedzibie pozwanego a nie powoda czy też zostanie dokonany po określonej dacie.

W konsekwencji Sąd Rejonowy uznał, że pozwany nie opóźnił się z wydaniem przedmiotu umowy i nie można obciążyć go karą umowną. Nawet gdyby jednak przyjąć, że takie opóźnienie miało miejsce to aktualizuje się pytanie czy powód doznał przez to jakieś szkody, skoro w myśl § 8 ust. 1 umowy - zastrzeżone przez strony kary umowne miały być obowiązującą je formą odszkodowania (353⁽¹⁾ k.c., i 65 k.c.). Skoro zatem strony postanowiły, że obowiązujące je kary umowne mają być inaczej niż wskazał ustawodawca w art. 484 § 1 zd. 1 k.c. formą odszkodowania, to nie można uznać, iż zastrzeżone przez nie kary są niezależne od wysokości poniesionej przez stronę szkody. Jak podał Sąd, samochód dostarczony przez pozwanego jest w pełni sprawny, a OSP w B. nie utraciło żadnych dotacji na jego zakup. Konieczność dodatkowego dojazdu przez przedstawicieli powoda została zrekompensowana przez pozwanego

bezpłatnym zamontowaniem w dostarczanym samochodzie dodatkowych szuflad na sprzęt pożarniczy. Powód nie doznał zatem żadnej szkody, która wymagałaby naprawienia przewidzianą w takim przypadku karą umowną o charakterze odszkodowawczym.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało zaskarżone przez powoda apelacją. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miały istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

- art. 233 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i dowolne ustalenie Sądu I instancji, że pozwany nie popadł w opóźnienie z wykonaniem umowy o dzieło i wydał powodowi przedmiot umowy o dzieło w terminie umownym na podstawie protokołu odbioru techniczno-jakościowego, podczas gdy, z dowodu z dokumentów w postaci protokołu z faktycznego przekazaniu samochodu oraz pisma pozwanego z dnia 04.10.2012r., w sposób niezbity wynika, że pozwany nie wydał zamawiającemu dzieła w terminie wynikającym z umowy lecz z opóźnieniem wynoszącym 23 dni;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 353¹ k.c. w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.c. w zw. z § 4 umowy z dnia 23.07.2012r. zatytułowanym „Termin dostawy”, poprzez jego niezastosowanie i pominięcie co skutkowało uznaniem Sądu, że do należytego wykonania umowy przez pozwanego doszło wskutek podpisania przez strony umowy protokołu odbioru techniczno-jakościowego z pominięciem istotnego faktu, a mianowicie obowiązku fizycznego wydania przedmiotu umowy powodowi w terminie do dnia 1 października 2012 roku, co *expressis verbis* wynika z § 4 umowy;

- art. 353¹ k.c. w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.c. w zw. z § 9 ust. 8 umowy z dnia 23.07.2012 r. o treści: „za dzień wykonania umowy przez wykonawcę uważa się dzień przekazania i przejęcia przedmiotu zamówienia zamawiającego i podpisania przez obie strony umowy protokołu zdawczo-odbiorczego, zgodnie z § 5 ust. 4 umowy”, poprzez jego niezastosowanie i pominięcie, co skutkowało uznaniem Sądu I Instancji, że wolą stron było takie ukształtowanie stosunku zobowiązaniowego, że pozwany miał wykonać dzieło, a jego fizyczne przekazanie pozostało poza sferą zainteresowania stron, czyli, że strony czynności nie obwarowały żadnym terminem wydania przedmiotu umowy (strona 9 uzasadnienia);

- art. 353¹ k.c. w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.c. w zw. z § 8 ust. 2 umowy z dnia 23.07.2012r. poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że strony zastrzegły karę umowną na wypadek nieprzedstawienia przez pozwanego pojazdu do odbioru techniczno-jakościowego, podczas, gdy z treści cyt. zapisu umowy wynika, że wykonawca zapłaci karę umowną w przypadku opóźnienia z wydaniem przedmiotu zamówienia;
- art. 483 § 1 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że przesłanką żądania zapłaty kary umownej jest wystąpienie szkody, jak również uznanie, że kara umowna nie jest umownym odszkodowaniem;
- art. 76 k.c. w zw. § 9 ust. 4 umowy z dnia 23.07.2012r. i art. 139 ust. 2, art. 140 ust. 1 ustawy z 29 stycznia 2004 roku - Prawo zamówień publicznych poprzez jego niezastosowanie i błędne uznanie, że strony skutecznie doszły do porozumienia w sprawie zrekompensowania powodowi przez pozwanego szkody w związku z opóźnieniem wykonania umowy o dzieło, która polegała na kilku przejazdach do siedziby pozwanego przez przedstawicieli powoda, poprzez zamontowanie dodatkowych elementów w przedmiocie umowy. III. Na podstawie art. 368 § 1 pkt 5 k.p.c. wnoszę o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie na rzecz powoda kwoty 67.537,80 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 29.12.2012 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesowych, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Interpretacja spornych postanowień umowy z dnia 23 lipca 2012 r. została dokonana przez Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy, w związku z czym zaskarżone rozstrzygnięcie w przedmiocie oddalenia powództwa o zobowiązanie pozwanego do zapłaty kary umownej należało uznać za w pełni zasadne.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do podniesionych w apelacji zarzutów proceduralnych, ponieważ dopiero gdy one okażą się niezasadne możliwa jest ocena zasadności naruszenia prawa materialnego na tle ustaleń stanowiących podstawę faktyczną zaskarżonego wyroku (por. wyrok S.N. z dnia 23 marca 1997 r., II CKN 60/97, OSNC z 1997 r., Nr 9, poz. 128).

Nie jest trafny zarzut apelacji sprowadzający się do naruszenia normy art. 233 k.p.c., gdyż Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej, swobodnej, a nie dowolnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. „Ramy swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1) wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i ważąc ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego" (zob. wyrok SN z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 685/98, Lex nr 41437; wyrok SA w Szczecinie z dnia 17 września 2008 r., I ACa 1195/06, Lex nr 516569; J. Klich-Rump, Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia sądowego w procesie cywilnym, Warszawa 1977, s. 135). Podniesiony przez apelującego w tym zakresie zarzut mógłby być uwzględniony jedynie wówczas, gdyby wykazano, że zebrane dowody w części zostały ocenione w sposób rażąco wadliwy, sprzeczny z zasadami logiki bądź doświadczenia życiowego. Tego zaś apelujący nie dowiódł, a jego twierdzenia są wyrazem własnej oceny dowodów i własnej wersji stanu faktycznego korzystnego dla niego, ale sprzecznego z ustaleniami Sądu pierwszej instancji.

Oceniając natomiast trafność zaskarżonego rozstrzygnięcia w kontekście podniesionych przez apelującego zarzutów o charakterze merytorycznym stwierdzić należy, że bezskuteczna okazała się podjęta przez skarżącego próba wykazania, że Sąd pierwszej instancji dopuścił się błędnej interpretacji postanowień umowy z 23 lipca 2012 r. Dokonana przez Sąd Okręgowy analiza w.w. umowy prowadzi do wniosku, że wbrew twierdzeniom powoda nie została spełniona wynikająca z § 8 ust. 2 przesłanka powstania po stronie pozwanej obowiązku zapłaty kary umownej. W ocenie Sądu Okręgowego, z § 3 ust. 2, zgodnie z którym „odbiór przedmiotu zamówienia nastąpi w terminie uzgodnionym przez Zamawiającego z wykonawcą, podczas odbioru techniczno-jakościowego, nie później niż do 1 października 2012 roku” jednoznacznie wynika, iż ściśle oznaczony termin dokonania czynności odnosi się jedynie do odbioru techniczno – jakościowego. Dla odbioru przedmiotu zamówienia, który miał nastąpić na podstawie protokołu zdawczo – odbiorczego (§ 5 umowy) termin końcowy nie został przez strony umowy zastrzeżony.

W związku z faktem, że przewidzianą w § 8 ust. 2 w.w. umowy karę umowną strony wiązały jedynie z opóźnieniem terminu „wydania przedmiotu zamówienia w stosunku do terminu uzgodnionego w umowie”, tj. terminu odbioru techniczno – jakościowego, a odbiór o takim charakterze w dniu 27 września 2012 roku nastąpił, to pozwany nie dopuścił się opóźnienia z jego wydaniem, przez co nie zachodzi podstawa obciążenia go karą umowną.

Niezależnie jednak od powyższego wywodu, pokreślenia wymaga, że w dniu 27 września 2012 r. nastąpiło faktyczne wydanie przedmiotu umowy, nie tyle w kontekście rozumienia poszczególnych postanowień umowy, lecz w świetle okoliczności stwierdzonych protokołem odbioru techniczno – jakościowego z 27 września 2012 r. Z protokołu tego wynika, że przekazano wówczas powodowi następujące dokumenty: książkę gwarancyjną, wykaz stacji (...), warunki gwarancji, karty gwarancyjne i instrukcje obsługi urządzeń i wyposażenia przekazanego z samochodem, kartę pojazdu, wyciąg ze świadectwa homologacji i fakturę. Nie bez znaczenia pozostaje zatem w tym aspekcie przewidziane w art. 348 k.c. unormowanie, zgodnie z którym wydanie dokumentów umożliwiających rozporządzanie rzeczą jednoznacznie jest z wydaniem samej rzeczy. Z fizycznym wydaniem rzeczy zrównano zatem wydanie dokumentów, które dają możliwość rozporządzania rzeczą (traditio longa manu). W literaturze podkreśla się również wymóg, aby po stronie nabywcy istniała wola władania rzeczą dla siebie w zakresie określonego prawa, a po stronie dotychczasowego posiadacza – rezygnacja z posiadania (por. J. Ignatowicz (w:) Komentarz, t. I, 1972, s. 813; E. Gniewek, Komentarz, 2001, s. 829). zob. na przykład wyrok SN z dnia 28 lutego 2003 r. (V CKN 1701/00, Mon. Praw. 2005, nr 18, s. 909); postanowienie SN z dnia 15 stycznia 2010 r. (I CSK 355/09, OSNC 2010, nr 10, poz. 139); wyrok SN z dnia 28

stycznia 2010 r. (I CSK 216/09, Lex nr 577676). Niewątpliwie zatem, powód uzyskał fizyczne władztwo nad wydaną rzeczą. Otrzymał wszystkie niezbędne dokumenty umożliwiające mu rozporządzanie przedmiotem umowy, a ponadto w dniu 27 września 2012 r. towarzyszył mu zamiar władania rzeczą dla siebie. Pozwany natomiast, który już w piśmie z 18 września 2012 r. zgłosił powodowi gotowość do wydania pojazdu - przez wydanie rzeczy godził się na przeniesienie posiadania. Na podstawie protokołu odbioru techniczno – jakościowego wystawiono ponadto fakturę VAT. Regulacja zawarta w § 9 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28.03.2011 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. nr 68, poz. 360), w świetle którego, faktura VAT musi być wystawiona nie później niż 7 dnia od dnia wydania towaru lub wykonania usługi - stanowi potwierdzenie, iż w niniejszej sprawie wydanie towaru nastąpiło. Podkreślenia wymaga także okoliczność, iż po otrzymaniu faktury i karty pojazdu powód dokonał jego rejestracji w Urzędzie (...) i auto z dniem 1 października 2012 r. zostało odnotowane w książce środków trwałych.

Mając na uwadze powyższe, zdaniem Sądu Okręgowego bezzasadny jest podniesiony przez skarżącego zarzut pominięcia i niezastosowania § 4 umowy. Owszem, z treści § 4 wynika, że termin dostawy przedmiotu zamówienia miał nastąpić do 1 października 2012 r., jednak za opóźnienie w tym względzie nie zastrzeżono kary umownej. To samo dotyczy zarzutu naruszenia postanowienia określającego datę wykonania umowy. Zgodnie z § 9 ust. 8 za dzień wykonania umowy przez wykonawcę uważa się dzień przekazania i przejęcia przedmiotu zamówienia i podpisania przez strony protokołu zdawczo odbiorczego zgodnie z § 5 ust. 4. W umowie nie przewidziano jednak terminu podpisania protokołu zdawczo – odbiorczego, a tym bardziej nie zastrzeżono kary umownej za jego niedotrzymanie. Skarżący ponadto błędnie przyjął, iż dokonana przez Sąd pierwszej instancji wykładnia sprowadza się do wniosku, że kara umowna została przez strony zastrzeżona na wypadek nieprzedstawienia przez pozwanego pojazdu do odbioru techniczno – jakościowego. Z analizy dokonanej przez Sąd Rejonowy interpretacji postanowień łączącej strony umowy wynika, że zastrzeżenie kary umownej, w ocenie Sądu pierwszej instancji, zostało zastrzeżone jedynie w razie opóźnienia w wydaniu towaru.

Kara umowna stanowi sankcję cywilnoprawną na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. W art. 483 § 1 k.c. została sformułowana legalna definicja kary umownej. Wynika z niej, że kara umowna stanowi zastrzeżenie, wedle którego naprawienie szkody powstałej wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy pieniężnej. Obowiązek jej zapłaty powstaje więc wówczas, gdy zobowiązanie nie zostało wykonane, a zatem gdy dłużnik nie spełnił świadczenia, które zgodnie z treścią zobowiązania należy się wierzycielowi, co z kolei nastąpiło z powodu okoliczności, za które dłużnik odpowiada.

Co prawda, w orzecznictwie przyjmuje się, że kara umowna stanowi rodzaj zryczałtowanego odszkodowania, którego strona w wypadkach określonych w umowie może dochodzić bez konieczności wykazywania szkody, a nawet wówczas, gdy szkoda nie wystąpiła, to zważywszy jednak na zawarte w § 8 ust. 1 umowy sformułowanie, zgodnie z którym kary umowne stanowią formę odszkodowania – roszczenie o zapłatę odszkodowania mogłoby się w niniejszej sprawie zaktualizować dopiero w sytuacji, gdyby w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania powstałaby jednocześnie szkoda. Zastosowanie kary umownej uzależniono od wykazania szkody przez stronę uprawnioną do uzyskania świadczenia niepieniężnego, które nie zostało spełnione w terminie. Sąd Okręgowy podziela przyjęte w tej mierze przez Sąd Rejonowy stanowisko, że po stronie powodowej szkoda nie powstała. Samochód dostarczony przez pozwanego funkcjonuje prawidłowo, a powód nie utracił żadnych dotacji na jego zakup. Konieczność dodatkowego dojazdu przez przedstawicieli powoda została natomiast zrekompensowana przez pozwanego bezpłatnym zamontowaniem w dostarczonym samochodzie dodatkowych szuflad na sprzęt pożarniczy.

Reasumując, poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia w zakresie terminowego wydania przedmiotu objętego postępowaniem są prawidłowe, wobec czego niezasadne było obciążenie pozwanego karą umowną.

Mając na uwadze powyższe, w oparciu o art. 385 k.p.c., Sąd Okręgowy apelację oddalił.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 12 ust. 1 w zw. z § 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2002. 163. 1349).

(...)